

Kurucusu:
Dr. Mehmet Ali UZ

Yayın Kurulu:
Dr. Mehmet Ali UZ
Prof. Dr. Saim SAKAOĞLU
Hasan YAŞAR
Ahmet ÇELİK
Ali IŞIK
Av. Serdar CEYLAN

CİLT: 24 • SAYI: 34
31 Aralık 2025 ÇARŞAMBA

KADEMİK

Sayfalar

Merhaba

/akademiksayfalar

www.merhabahaber.com

HER GÜN YANINDAN GEÇTİĞİMİZ YERLER

Asmalı Mektep'ten Miskinler Tekkesi'ne

Bazı mekânlar vardır; insan her gün önünden geçer ama içinden hiç geçmez. Konya'da Çaybaşı (eski adı ile Bordabaşı) mahallesindeki Asmalı Mektep, Demirci Camii, Miskinler Tekkesi ve biraz ilerisindeki Hacı Adil Dârülhadisi işte tam da böyle yerlerdir.

Bekir ŞAHİN

Bir ses kayd, Asmalı Mektep Kuran Kursu bahçesinde yarım kalmış bir kitabe, birazı kırılmış bir yazı... Ve bir anda şehir, konuşmaya başlar.

Şeyh Mahmut'un izinde: 1221 Tarihli bir sessiz tanık...

"Şeyh Mahmut... 1221" diyor ama kim bu?

Sorunun kendisi bile bu şehrin hafızasının nasıl üst üste katmanlar hâlinde yaşadığını gösteriyor. 1221/1807 tarihi, Osmanlı dönemini işaret eder. Kitabenin kırılmış olması, yazının eksikliği, okumanın zorlaşması... Bunların hepsi, sadece bir taşın değil, bir geleneğin de yaralı olduğunu anlatır. 1963'te tespit edilmiş olması ise ayrı bir ironi: Tespit edilmiş ama anlatılamamış.

Asmalı Mektep... Mahmut Sural'a göre bir mahalle mektebi idi, yani bugünün ilkokulu. Konya'da çok sayıda "mahalle mek-

tebi" vardı. İçkaraarslan mahallesinde Akküh, Fenni Fırın civarında Taş Mektep, Konaş İşhanının bulunduğu yerde Hamidiye, Topraklık'ta Boyalı, Kışla Caddesi'nde Dolav, Ölübekledi Mahallesi'nde Hınçalı, Mevlana Müzesi kuzey kapısının bulunduğu dar sokağın için de Türbe, Ulurmak, Tahtatepen, Sarıyakup, Aksinne, Seditler, Köprübaşı, Şeyh Alaman, Hacı Hasanbaşı ve Hakimiyet-i Milliye İlkokulu'nu geçtikten sonra sağa kıvrılan virajda Asmalı Mektep Osmanlı döneminin en meşhur eğitim kurumlarıydı.

Bu mekteplerde "kimler hocalık ediyordu" dediğinizi duyar gibiyim. Hadi onu da söyleyelim: Sarı Yakup'ta Habbe Sarı Köse Ahmet Efendi, Dolav'da Mihçizade Mustafa Efendi, Boyalı'da Vahdi Hoca ve Asmalı Mektep'te Alasonyalı Hacı Ahmet Efendi.

Aslında buralar bir mektepten daha fazlası yerlerdi. Bugün Kur'an Kursu olarak bildiğimiz Asmalı Mektep, sadece bir eğitim yapısı değildi. Bu tür mektepler çoğu zaman tekke-medrese-mahalle üçgeninin merkezinde yer alır, çocuk sesiyle zikir sesi, ders halkasıyla irfan sohbeti yan yana yaşardı.

Bu yüzden "Burası önceden neydi?" sorusu çok yerinde: Muhtemelen tekkedir... Halvetî tekkesi... Halvetî Tekkesi ve Miskinler...

Halvetîlik, Konya'da Mevlevîlik, Ekberîlik, Nakşibendîlik gibi derin izler bırakmış bir tasavvuf geleneğidir. Sessizlik, inziva, içe dönüş... Konya, 16. yüzyılda Halvetîliğin merkezi

gibiydi. Konya Mf-ts Nuh Efendi, Musalla mezarlğın-da trbesinde med-fun Şeyh Halil, Sarı-yakup Mezarlğında medfun Hattat Mus-tafa Őkr Efendiler hep Halveti tarikatı-nın Őeyhleriydi.

Mesela Hicri 972/1564 tarihinde vefat eden Ezelizade Şeyh Abdurrahman el-Konevi, Sahip Ata Hangahında uzun yıllar Halveti tarikatı zere seccdeniŐn-i irŐad (postniŐin) ola-rak grev yapmıŐtı. Ezelizade, İŐhak Karamann'in Konya halifelerindendi. Eđitimini tamamla-yıp icazetini aldıktan sonra Halveti Şeyh Cemal Efendi'ye intisap etti ve uzun yıllar Sahib Ata Zaviyesi'nde Őeyhlik

yaptı. Şeyh Muhammed Efendi, Bezciade Muhyi ve Saçlı Mehmet Dede tasavvuf alanında yetiştirdiği talebelerinden bazılarıydı. Ömründe sadaka kabul etmeyen Ezelizade, kerametleri zahir, cömert, güzel ahlak ve irfan sahibi bir âlimdi. Tefsir sahasında “Bahrül Ulûm” adında

bir eseri ile Hafız'ın Divanı'nı şerh etti. Konya'da Temmuz 1565 tarihinde vefat etti ve Mevlana Dergâhı civarında Karakayış Mahallesi'ndeki zaviyesine defnedildi. Türbesi, 19. yüzyıla kadar ayakta idi.

Mesela Hattat Mustafa Şükürü Efendi... Bordabaşı Mahallesinde doğdu. Hacı Hamdi Efendi'nin oğludur. Küçük yaşta hafız olduktan sonra tahsilini Konya'da ikmal etmiş ve Şerafettin Camii şerifinin imam hatibi Ermenekli Şeyhülkurra Yıldız İbrahim Efendi'den ilm-i kıraatı Kur'an'ı okuyarak icazet aldı. Güzel bir sesi olduğundan Kur'an-ı Kerim okuduğunda herkesi kendine meftun ederdi. İlm-i kıraatten birçok öğrenciye icazet verdi. Döneminin en iyi şairleri arasında yer aldı. Hattattı. Alaiyyeli Abdulgani Vehbi Efendi'den sülüs, nesih ve talik yazılarını öğrenmiş zamanında birçok kimseleri yetiştirmiş ve icazet vermişti. İcazetnamelerinde:

“Ketebehu el-fakir, el-hafizu'l-Kuran Mustafa el-Rüşdi ibn Ahmed el-Hamdi el-Konevi, el-Halveti, min telamizi es-Seyyid el-Hac Abdülğani el-Vehbi el-Alai, gaferallahuanna ve anhum el-bari senete erbaa ve hamsine bade'l-mieteyn ve elf” imzasını atardı.

Hattı destiyle yazdığı kelimeler kadimlerden tezhipli ve abadi kâğıt üzerine bir Mushaf-ı şerifi İstanbul'da Hamdi Paşa tarafından elli sarı liraya alınmıştı. Mustafa Rüştü Efendi 1296/1878 tarihinde vefat etmiştir. Sarı Yakup Mezarlığı'nda medfundur. Kayıp olan mezar taşında Avni isminde bir şair tarafından yazı-

lan kitabesi şöyledir:

“Hu, Bu misafir hane-i dün-
yayı kadim hane sayan,

Bu mezaristanı tevabih-na-
medir baksun heman,

Var tabib-i ahiret bir mürşid-i
kâmil bulup,

Kalbini kılsun selim hoş gel
bu-raya eleman,

Kıldı şu mısrada tarihim ta-
mamı Avni ahad,

“Hamdizade Mustafa Rüştü
de öldü bi-şan.

Sene, 1296.”

Yola devam edelim. Demirci
Camii’nin kible tarafında bir
çeşme ve yanı başında bir sada-
ka taşı... Hemen az ileride Mis-
kinler Tekkesi...

Miskinler tekkeleri, toplu-
mun kenarında kalmış, hasta,
kimsesiz, cüzzamlı yahut dün-
yadan el etek çekmiş insanların
barındığı, merhametin kurum-
sallaştığı mekânlardı. Bu iki ya-
pının yakınlığı tesadüf değildir.
Bir tarafta halvet, bir tarafta
miskinlik. İkisi de dünyaya me-

safeli ama insana çok yakın...

Tahtatepen Camii veya Hacı
Adil Dârülhadisi

Yol biraz ilerleyince karşımı-
za Hacı Adil Dârülhadisi çıkar.
Bir cami, ama sıradan değil. Dâ-
rülhadisler, hadis ilminin ihtisas
kurumlarıdır.

Bu da bize şunu söyler: Bu
güzergâh, sıradan bir mahalle
hattı değil, ilmin, irfanın ve
merhametin yan yana aktığı bir
şehir omurgasıdır.

Her gün geçtiğimiz yol, me-
ğer bir medeniyet koridoruymuş

Bugün sabah işe giderken,
akşam eve dönerken, Demirci
Camii’nin önünden geçip, As-
malı Kur’an Kursu’nun yanın-
dan yürürken, fark etmeden bir
mektep, bir tekke, bir sadaka
taşı, bir dârülhadis zincirinin
içinden geçiyoruz.

Bu kayıt bize şunu hatırlatı-
yor: Konya’da taşlar susmaz; biz
duymayı unuturuz.

“Her gün geçtiğimiz yerler,
en çok anlatacak sözü olanlar-
dır.”

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ HATIRALARI: 2 OKUTMANIN FENDİ PROFESÖRÜ YENDİ

Prof. Dr.
Saim
SAKAOĞLU

Başlığımızdaki kelimelerden biri bazı okuyucularımızca bilinmeyebilir, hemen anlamını verelim de işimizi sağlama bağlayalım.

Fent: Düzen, hile. Kelimemiz Farsça'dan dilimize girmiş, özgün yazımı ise *fend'*dir (*Türkçe Sözlük*, 11. bs. Ankara 2011, 861. Türk Dil Kurumu yayınıdır.)

Bu kelimemiz günlük hayatta daha çok bir atasözü-müzde geçmektedir: *Kadının fendi, erkeği yendi*. Ancak özellikle basında kadın ve erkek kavramları yerlerini başka iki kelimeye bırakıp görevlerini başkalarına devreder. *Karğanın fendi, tilkiyi yendi* (Konuşmadan önce ağızındaki peyniri yanındaki bir dala bırakan karga gündeme geldikten sonra).

Acaba başlığımızda yer alan iki kişi (hocalar) kimlerdir? Ne yazık ki bu iki kahramandan sadece yenilenden söz edecek, yeneni ise uzak anıştırmalarla bir tür gizlemeye çalışacağız.

1959 yılının Ekim'inin başında üniversite eğitimi almak amacıyla ayrıldığım baba ocağım Konya'ya tam 29 yıl sonra 1988 yılının Eylülünün

sonunda kesin dönüş yapmıştım. Artık 'Öz Konyalı' veya 'Hakiki Konyalı' olmuştum.

27 Eylül 1988 tarihinde Selçuk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde profesör olarak göreve başladık. Aradan bir ay kadar geçmeden, bir doçentin vekâleten yürüttüğü Eğitim Fakültesi'ne dekan olarak atandık. 1994 yılının Aralık başına kadar bu görevimizi sürdürdük.

Süremiz dolunca asıl kadromuzun bulunduğu Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'ne döndük. Ve emekli oluncaya kadar (20 Mart 2006) tam 12 yıl bölüm başkanlığını üstlenmiş olduk. Bölüme döndüğümüz günlerde prof. ünvanlı bir öğretim üyemiz yoktu. Bu arada, Üniversitemizin bütün fakülte ve yüksekokullarında okutulmakta olana zorunlu Türkçe derslerinin yürütülmesi de bize verilmişti. Ünvanları okutman olan arkadaşlarımız bu dersleri veriyorlardı. İçlerinde aynı zamanda yüksek lisans ve doktora basamaklarını da geçen bu arkadaşlarımızın bazıları profesörlüğe kadar yükselmişlerdi.

Konya'ya geldikten sonra değişik görevleri üstlendim ama her göreve de istekli olmadım. Bu arada bazı çalışma arkadaşlarımız, özellikle Konyalı olanlar bizim rektör adayı olmamızı istiyorlardı. Önceleri pek orali olmadıksa da zamanla, 'Hayır vardır, bir deneyelim' düşüncesiyle baş başa kalverdik. Örnek/deneme olmak üzere bir iki fakültede ziyaretlerde bulundum. Bu arada Meram Tıp Fakültesi ile onun bünyesinde bulunan yüksekokulun öğrencilerine zorunlu Türkçe derslerinin olduğunu da elbette biliyorduk, çünkü dağıtımları biz yapıyorduk. O hâlde mademki adaylığı düşünüyoruz, Atatürk Üniversitesi'nde yıllarca verdiğimiz Türk Dili dersini Tıp Fakültesi'nde de verelim. Böylece ya bir sabah veya bir öğleden sonra orada derse gidecek, bu arada da seçmenlerimizle yakından görüşme fırsatını yakalayacaktık.

Bu dersi veren genç arkadaşımızdan bir sınıfı alıyorduk ama başka bir birimden onun açığını telafi ediyordu. Yani bu gencecik arkadaşımız para açısından hiçbir kayba da uğramayacaktı.

Üniversitemizin açıldığı ilk günler. Bir gün çalışma saatimizin sonlarına doğru bu genç arkadaşımızı arayıp durumu kendisine bildirdim. Tavrı ne oldu, hangi düşüncelere daldı, bilmiyoruz. Saatimiz gelince de evimizin yolunu tuttuk.

'Sabah ola, hayr ola' derler ama bizimki pek hayırlı olmadı. Fakültemize girdik, odamızı kapısına dayandık! Odamız başkanlık odası olduğu için Bölümümüzün en büyük odasıdır. Masamıza doğru yöneldik. O da ne? Masamızın üzerinde bir sarı zarf! Memuriyette sarı zarf hayra alamet değildir. Sürgündür, azildir, cezadır, dır da dır...

Zarfımızı açıp mazrufumuza kavuştuk! Zarfın köşesindeki kurum adını görünce konunun ne olduğunu üç aşağı beş yukarı değil, on aşağı, on yukarı tahmin ediverdik.

Beyaz kâğıdın üzerindeki kara yazıda mealen şöyle deniliyordu. Yürütmekte olduğunuz Türk Dili Koordinatörlüğü göreviniz sona ermiştir. (Usulen de olsa bir teşekkür var mıydı, yoksa 'Bu saatte sonra teşekkür olsa ne olur, olmasa ne olur' havasına mı girmiştik, hatırlamıyoruz.)

Ne yapalım, halkımızın o güzel sözünde olduğu gibi, 'ağlayak da gözden mi olak!' Bu görevin bize hiç getirisi yoktu, üstelik sıkıntısı da pek çoktu. Görev verdiğimiz kurum beğenmeyenler mi ararsınız, daha çok ders isteyenler mi? Bu sıkıntılardan da kurtulduk ama koskocaman rektör yakın zamana kadar birlikte çalıştığı bir dekan arkadaşı-

nı 'bir gece yarısı azilnamesi'yle görevinden uzaklaştırmıştı.

Bizim o gence telefonla durumu bildirmemizden sonra ne gibi gelişmeler olmuştu acaba? Haydi, birlikte kuralım: Arkadaşımız hemen Rektörlük binasına ulaşmış, makam katına çıkmış, çalışma saatleri geç vakte kadar süren özel kalem görevlisinden randevu koparıp makam odasına girmeyi başarmış olmalı. (Bizim senaryomuz böyle. Devam edelim). Küçüğümüz büyüğümüzle konuşmuş olmalı, yoksa Rektörümüz bu arkadaşın ders durumunun kâtibi değil ki bilsin. Sayın Rektörümüz zile basıp görevliyi çağırmış olmalı. 'Derhal' gelen yazıcıya verdiği notun hemen yazılıp kayda alınması sağlamış. Artık iş bu yazının kayda alınıp tarih/numarasının verilmesine kalmıştır.

Elbette biz bu senaryomuzdan haberdar değiliz! Sayın Rektörümüzle bu arkadaşımız hemşeri değiller, dünya görüşlerinin örtüşüp örtüşmediğini ise bilemeyiz. Belki de başka bir ortak noktaları vardır. Bu arkadaşımızla ara sıra karşılaşsak da ortam sürekli olarak soğukçadır. Hatta genel ağda Selçuk Üniversitesi'nden emekli olup çok eski bir başkent olan Konya'dan başka bir eski başkentte taşınmış. Kendisine sağlıklı görevler diliyoruz.

Dememiz odur ki bir rektör olarak üst yöneticimi-

zin bir telefon ile bizi arayıp işin aslını bir sorsaydı ya? Mağdur küçüğümüz acaba büyüğümüze neler anlatmıştı, nasıl anlatmıştı? Bir hukuk profesörü olan rektörümüzün karşı tarafı da dinlemesi gerekmez miydi? Elbette gerekirdi. O sarı zarf bir gün sonra da gönderilebilirdi?

Gel de İslamköylü merhum cumhurbaşkanımızı hatırlama... Onun o güzel sözünü de bir '24 saat' sözü geçiyordu. Hatırlamayı size bırakıyoruz.

Olayın büyük kahramanı bu olayı çoktaaannn unutmuştur, ipucu verseniz bile hatırlaması son derece zordur. Ya küçük kahramanı? Galiba 'İyi biliriz'e kadar unut (ul)mayacaktır! Biz mi? Bizim unutup unutmamamız önemli değil; biz tarihe not düşmek için yazıyoruz, yoksa kunduramızdan düşecek mihimimiz bile yoktu.

AVUSTRALYA GÜNLÜĞÜ-2

-11-

05 Şubat 2023/Pazar

Mahallî saatle 11.00 sularında, bütün aile oğlumun ve müstakbel üniversiteli torunum Sükeyne'nin arazi araçlarına yerleşip yola koyuluyoruz. Brisbane'nin arazi yapısından dolayı çoğu cadde ve sokaklar oldukça inişli çıkışlı. Tıpkı Amerikan film ve dizilerinden aşına olduğumuz San Francisco'da olduğu gibi. Evimizden ayrılalı henüz yarım saat olmadan arabalar bu kez bol virajlı yokuşları tırmanmaya başlıyor. Her iki tarafı da ormanlık olan yol, biteviye ağaçtan bir koridor ortasında kıvrıla dolana uzayıp gidiyor. Zaman

zaman evler kayboluyor gibi oluyorsa da başınızı kaldırdığınızda ağaçlar arasında çatılarını görebiliyorsunuz. Tıpkı Sydney'de olduğu gibi Brisbane'de de her yer banliyö. Parka ulaşmak için 1 saat 40 dakikada katettiğimiz 105 km'lik mesafede, her ev kümesinin bulunduğu yerde mutlaka otobüs durağı da dikkati çekiyor.

Springbrook Ulusal Parkı, Avustralya'nın Queensland eyaletinin Gold Coast hinterlandında bulunan koruma altındaki bir millî park. 6.197 hektarlık (15.310 dönüm) park, Brisbane'in güneyinde, Springbrook yakınlarındaki McPherson Range'de yer almakta. Park, Avustralya'nın UNESCO Dünya Mi-

Springbrook Platosu'ndan
Cougall Dağı'na gidiş

rası listesindeki Gondwana Yağmur Ormanları'nın Kalkan Volkan Grubu'nun bir parçası. Tıpkı Tarzan filmlerinde olduğu gibi güneşi perdeleyen çok çeşitli devasa ağaçları ve birbirinden ilgi çekici bitki türlerini bağrında yaşatan park, nesli tükenmekte olan yüzden fazla kuş türüne de koruma sağlamakta.

İlk durağımız **Purling Brook Şelalesi** oluyor. Otoparkta arabalarımızdan indikten sonra burada oluşturulan çimden küçük adacıkların ortasındaki metal sehpaların üzerine kayalıkların betondan üç maketi kondurulmuş. Her bir maketin önünde beton zemine oturtulmuş daire şeklindeki taş plakelerde de bunların oluşumu bronz harflerle lirik ifadelerle anlatılmış (Tercümeler Google'a aittir).

Bir semender kabartmasının altında şu dizeler yer alıyor: "Bir göz açılır.

Sıcak bedenler hareket ediyor ve karışıyor.

Gölgeleri bırakın.

Böcekler ve kurbağalar yumuşak, ıslak toprağı kaldırıyor.

Şimdi suyun kenarında.

Yudumlayın, sıçratın, suya daldırın.

Ormanda hayat uyanıyor, Damlayan gölgelikler ve mırıldanan ağaçlarla besleniyor.

Güvenli, bereketli bir koza."

Bir eğrelti dalı kıvrımı kabartması altında ise:

"Gölgeliğin altında zaman duruyor.

Bu kadim toprakların torun-

Springbrook Ulusal Parkı'na yolculuk

ları orman devlerinde ve çiçekli bitkilerde yaşıyor.

Liken çatlakların derinliklerine kök saldı.

Zaman içinde, süregelen yağmurun sağlam kollarında korunan ve ayakta tutulan eski bir dünya.

Geçmiş bir dönem, geleceğe kucak açıyor." dizeleri...

Bir noktanın etrafında gelişen dairevi halkaların altında da:

"Bir damla düştü, ardından birçok damla geldi.

Bir milyon yıllık şiddetli yağmur.

Bir toplama yarışı düşer.

Kayayı pürüzsüz bir şekilde kesmek, bölmek ve cıalamak.

Kanalları oymak ve dağları şekillendirmek.

Ve sonunda, şelalenin karşısında tek vücut gibi uzanmak için kenardan bağımsız olarak ilerleyerek." dizeleri yer alıyor.

Bu alanı geçtikten sonra alçak bir taş duvar üzerine kondu-

**Springbrook Ulusal Parkı
Purling Brook Şelalesi girişi**

rulmuş park tabelası karşılıyor bizi. Yanındaki açıklama tabelasında ise şu bilgiler yer alıyor:

“Milyonlarca ton parçalanmış ve ayrılmış kaya bu antik araziden kaldırıldı. Tweed Volkanı’nın kuzey kanadının su, rüzgâr ve toprak kayması sebebiyle erozyonu 23 milyon yıldır yaşanıyor ve hâlen de devam ediyor.”

“Bugün gördüğünüz manzaranın erozyonu, devam eden bir jeolojik süreçtir ve Avustralya’nın Gondvana Yağmur Ormanları Dünya Mirası Alanı’nın öne çıkan özelliklerinden biri olarak kabul edilmektedir.”

“Bir bölgenin jeolojisi, manzarasının iskeletiyse, arazinin eti ve kanı da kayalardan oluşan topraklar ve buralarda yetişen bitki örtüsüdür.”

“İklimle birlikte bunlar, arazinin görünümünü ve vahşi hayatı destekleyen hayat alanlarını şekillendirir.”

“Önünüzdeki uçurum yüzündeki solgun kaya erozyona karşı dayanıklıdır. Yavaş erozyon hızı, yalnızca okalıptüs ormanını veya fundalık topluluklarını destekleyebilen ince, verimsiz toprakla sonuçlanır.”

“Riyolitin⁽¹⁾ altında daha yumuşak, daha koyu renkli bazalt bulunur. Purling Çayı aşağıdaki vadiye 106 metreden düşerken bazaltı aşındırmaya devam ederek kayaların düşmesine ve yukarıdaki uçurumun yüzünün yeniden şekillenmesine sebep oluyor.”

“Daha yüksek erozyon oranı, subtropikal yağmur ormanları gibi daha karmaşık ekosistemleri destekleyebilen verimli topraklar üretir.”

“Yaklaşık 2 saatlik dönüş yürüyüşü olan 4 km’lik pistte yürüyerek bölgenin kaya oluşumlarına ve ekosistemlerine daha yakından bakmanın keyfini çıkarın.”

“Vaktiniz varsa, şelalenin tabanından aşağıya doğru giden Warringa Pool parkurundan sapın; yürüyüşe 2 kilometre daha ekleyeceksiniz ve geri dönmek için 40 dakika daha beklemeniz gerekecek.”

Şelaleye inmeden önce küçük bir konteynır büfe ile seyyar tuvaletlerin bulunduğu alanda iki üç cm çapında mavi renkli meyveleri olan ulu bir ağaç dikkatimi çekiyor. Bu, **mavi quandong** ağacıymış. Mavi mermer ağaç veya mavi incir olarak adlandırılırsa da bir incir türü değilmiş. Daha çok süs bitkisi olarak ve güzel kerestesi için yetiştirilmiş. Yağmur ormanlarının bu ağacı 30 metreden ziyade bir yüksekliğe ulaşmış.

Şelaleye gitmek üzere iki tırafı sık ağaçlı ve zengin bitki örtülü dar bir patikadan yavaş yavaş inmeye başlıyoruz. Aldığımız ön bilgiye göre bu yürüyüşte 265 basamak varmış. Oğlumun, şelale dibindeki tabii havuza kadar inelim mi, sorusuna dizleri-

(1) Riyolit: Silis içeriği çok yüksek olan ekstrüzyonla üretilmiş magmatik bir kayaç.

Gondwana Yağmur Ormanları'nın Kalkan Volkan Grubu'nun maketleri ve altlarındaki plaketter

mizi düşünerek annesiyle birlikte olumsuz karşılık veriyoruz ona. Tabiatıyla bu gezimiz kısa sürecek. Zira, şelaleyi seyretmek için dik ve yalçın kayalık üzerine oluşturulan gezi terasına kadar gidip şelaleyi ve manzarayı biraz temaşa ederek döneceğiz. Mesafemiz kısa, lakin etrafımızda ilk kez gördüğümüz ağaç ve çiçekler ve de enteresan hayvanlar sebebiyle oldukça yavaş ilerliyoruz. Hele bunlardan biri vardı ki... Görür görmez yılan zannettiğim bu hayvan sonradan fark ettiğim kısacık ayaklarının üstünde, hiç korku emaresi hissedilmeyen sabit bakışıyla yandan yandan bizi seyreden parlak pullu simsiyah bir kertenkeleydi. Adı "land mullet [kara kefalî]"⁽²⁾ imiş. Yarım metre kadar boylu, etine dolgun bu yaratıkla biz seyrine doyuncaya kadar birbirimizi süzdük durduk.

Kara kefalinin anavatanı Avustralya kıtası olduğu gibi Queensland eyaletinin yağmur

ormanlarıyla, yani içinde bulunduğumuz bölge ile sınırlıymış. Toplam uzunluğu 60 cm'ye kadar ulaşabilirmiş. Yetişkin erkeklerin vücutları biraz daha kısa, ancak ön ayakları ve kafaları yetişkin dişilere göre biraz daha uzunmuş. Göbek bölgesinin rengi kumraldan (turuncukahverengi) beyaza kadar değişmiş. Uzun ömürlüymüş; en az çeyrek asır yaşarmış. Tür, düşen birçok kütüğün bulunduğu habitatı tercih eder ve bunlara yakın mesafede yaşarmış. Onu altında fotoğrafladığımız devasa boyutlardaki kütük kalıntısı onun yuvasıymış demek ki (https://en.wikipedia.org/wiki/Land_mullet).

Her baktığınız yönde başka bir güzellik, farklı bir ağaç, enteresan bir bitki... Gözümüzü almadığımız bu ilgi çekici güzellikleri seyretmeden, fotoğraflamadan ilerleyemiyoruz.

Şelaleyi iki tarafından da seyredebilmek için iki seyir terası oluşturmuşlar. Sık ağaç ve bitki

(2) Bk. https://en.wikipedia.org/wiki/Land_mullet

Mavi quandong ağacının meyveleri

Purling Brook Şelalesi

Land mullet [kara kefal]

duvarları arasındaki dar patikadan sol taraftaki terasa ilerliyoruz. Sık bitki örtüsü net görmemizi engelse de zaman küçük aralıklardan patikanın sağ tarafının derin bir uçurum olduğunu sezebiliyoruz. Şelale yarı beline kadar su bulutları oluştura-

rak gürül gürül akıyor. Şelalenin tabanını görebilmek için demir parmaklıklardan başımızı ileriye doğru ne kadar uzatırsak uzatalım sık bitki örtüsü bize bir türlü izin vermiyor. Görebildiğimiz kadarıyla cep telefonlarımızla fotoğraf ve videolarını çekip dönüyoruz.

Tekrar arabalarımızdayız. Bu kez güzergâhımız parkın **Naturel Bridge** bölümü... Biteviye ulu ağaçların oluşturduğu çoğu zaman güneşi görmemize engel olan koridorda ilerliyoruz. Yağmur ormanı ağaçlarının her biri göğe uzanan birbirinden enteresan birer merdiven gibi. Bütün olarak objektife sığmadığından gövdelerini ayrı, tepelerini ayrı fotoğraflayabiliyoruz.

Yaklaşık yarım saatlik bir yolculuğun ardından Naturel Bridge'e vasil oluyoruz. Türkçe söyleyişle "Tabii Köprü", Nerang Nehri'nin bir kolu olan Cave Creek [Mağara Deresi] üzerinde şelale suları ile tabii olarak oluşmuş bir kaya kemeri. Şelalenin tabanındaki mağara, bir ateşböceği kolonisine (Arachnocampa flava) ev sahipliği yapıyor. Bu sebeple gezi operatörleri mağaraya gece turları düzenliyorlarmış. Eskiden yüzülen bu tabii havuzda günümüzde ateşböceği habitatını korumak için artık yüzmeye izin verilmiyormuş. Önceki şelalede olduğu gibi hanımla inmeye gözümüz basmadığından Tabii Köprü'nün tabanını göremiyoruz. Yalnızca çayın buraya dökülen üst kısmını fotoğraflayıp dönüyoruz.

Burayı da görüntüledikten sonra tekrar hareket ediyoruz. Bu kez mola vermeden parkın Cougal Dağı ve Springbrook Platosu bölümlerini geçiyoruz. **Cougal Dağı** bölümü, Yeni Güney Galler eyaleti sınırının hemen Queensland tarafında bu-

lunan devasa bir park. Adını, içindeki Cougal Dağı'ndan almış. Deniz seviyesinden 694 metre yükseklikte olan dağın, Doğu ve Batı adı verilen iki zirvesi var. Yöre Aborjinlerinin bir efsanesine göre burada iki değerli av köpeğine (dingo) sahip efsanevi bir avcı yaşamış. Bu avcı ile köpekleri öldürdüklerinde bu ikiz zirvelerin altına gömülmüşler ve o andan itibaren zirveler onların isimleriyle anılmış.

Yüzölçümü 811 hektar (2 bin dönüm) olan park, 1990'da Springbrook Milli Parkı ile birleştirilmiş.

Springbrook Platosu: Birkaç şelalenin bulunduğu bu bölümde ayrıca birkaç kuşbakışı gözlem ve seyir noktası bulunmaktadır.

Springbrook Millî Parkı'nın birçok yerinde piknik alanları ve yürüyüş parkurları da oluşturulduğundan yöre insanının birçok hafta sonlarını burada değerlendiriyormuş.

Dönüş yolunda bir tepenin zirvesinde yolu enlemesine kesen yaklaşık bir metre eninde bronzdan sık bir ızgaranın üzerinden geçiyoruz. Oğlum, "Baba sınırdan geçtik; şimdi Yeni Güney Galler eyaletindeyiz. Telefonunun saatini bir kontrol eder misin?" ricası üzerine biraz önce baktığımda 15.00'i gösteren saat şimdi 16.00'yı geçmekteydi. Başkenti Sydney olan bu eyalet Türkiye gibi yaz saati uyguluyormuş.

Sınırdan sonra yavaş yavaş dağları ve yağmur ormanlarını bırakıp etrafı yine ormanlarla çevrili yemyeşil yaylaları geçiyoruz. Bu yemyeşil yüksek düzlüklerde siyah, kahverengi ve beyaz renkli boynuzsuz angus sığırları sere serpe yayılmakta.

Baba, oğul ve torun kara kefalinin yuvası koca kütük parçasının önünde

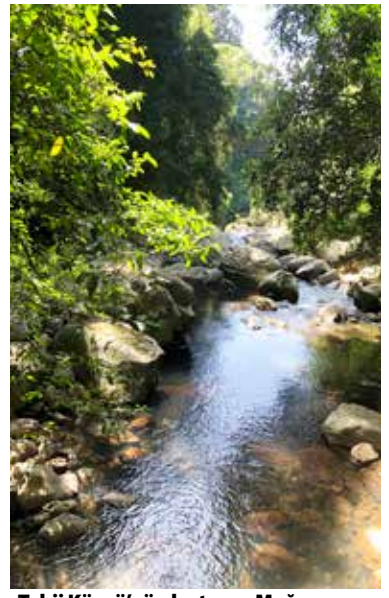

Springbrook Ulusal Parkı Tabii Köprü bölümü girişi

Yarım saat kadar ilerledikten sonra geniş düzlüklerin içinde yol alıyoruz. Yolun her iki tarafında da bir uçtan bir uca şeker kamışı tarlaları yer alıyor. Geniş şeker kamışı tarlaları kaplı ovanın bitiminde Pasifik Otoyoluna (M1) çıkıyoruz. Burası turistik bölge olan Gold Coast'a oldukça yakın. Buranın birer gökdelen olan otelleri rahatlıkla seçiliyor.

Yağmur ormanları ağaç ve bitki örtüsünden örnekler

Tabii Köprü'yü oluşturan Mağara Deresi'nden bir görünüm

Mağara Deresi üzerindeki köprüde ailem

Yeni Güney Galler ile Queensland eyaletleri sınırını gösteren yapı

Daha önceki Gold Coast gezimizden hatırladığım bölgede, otoyolun hemen kenarında, uzaktan bakıldığında sanki koca koca jenga tahtalarından yapılmış devasa bir “y” harfini andıran kırmızı renkli sınır işaretini geçip Queensland’e giriyoruz.

M1 üzerinde yol alırken birden oğlumun, evden çıkarken kapıyı açık bıraktığı aklına düşüyor ve tabiatıyla telaşlanıyor. Telaşlanmasının sebebi çalışma masasının çekmecesinde, haftalık hasılatları olan külliyetli miktardaki para. Otoyolun müsaade

ettiği hız sınırını zorlayarak evimize geldiğimizde kapımızın hakikaten açık olduğunu görüyoruz. Dışındaki metalden kafesi örtük olsa da kitli değil. Oğlum arabayı park eder koşarak evden içeri dalıyor. Biraz sonra rahatladığını yansıtan bir çehreyle dönüyor. Her şey yerli yerinde diyor. Hanımla birbirimize bakışıyoruz. Dillendirmediğim düşüncemde ortak olduğumuza eminim: “Bizde olaydı...”

(Devam edecek)